

UNGDOMSPARLAMENTET
2008 rapport

Ungdomsparlamentet är riksdagens och Klubbcentralens gemensamma verksamhetsform som syftar till att engagera grundskolans åttonde- och niondeklassare i samhällliga frågor.

Målen med verksamheten är att

- hjälpa ungdomar att gestalta samhället ur olika aktörers perspektiv
- göra ungdomar förtrogna med riksdagen, den finländska demokratin och olika påverkningsmöjligheter
- utveckla de färdigheter som behövs för engagemang i samhällsfrågor
- belysa samhällsdebatten ur olika aspekter, samt att
- ge lagstiftaren en möjlighet att lyssna till de unga

Ungdomsparlamentsverksamheten består av verksamheten i grundskolornas parlamentsklubbar och av det plenum som ordnas vid riksdagen. I parlamentsklubbarna bekantar sig ungdomarna med politiska sakfrågor, följer med olika val samt granskar lagstiftningen och deltar i kommunfullmäktiges sammanträden. Ungdomsparlamentets plenum utgörs av en muntlig frågestund där klubbrepresentanterna framför klubbarnas frågor till statsrådsmedlemmarna.

Ungdomsparlamentet 2008

Rapport

Helsingfors 2009

TEXT: Tiina Karhuvirta, Päivi Erkkilä och de skribenter som nämns i rapporten

BILDER:

Vesa Lindqvist / Eduskunta s. 12, 16, 17, 18, 19, 23, 27, 29, 30, 32, 35, 36, 38

Lehtikuva / Matti Björkman s. 9, 11, 13, 15, 20, 21, 24, 33, 41

Tiina Karhuvirta s. 7

UTGIVARE: Klubbcentralen - stöd för skolan rf

FÖRLÄGGARE: Riksdagen

ÖVERSÄTTNING: Camilla Vuoristo

SUMMARY: Kääntämö/ Simo Autio

ČUÁKÁNKIÄSU: Ilmari Mattus

VUÄNNÖS: Katri Fofonoff

LAYOUT: Hilppa Haukka

TRYCKORT:

ISBN 978-951-53-3176-2 (hft.)

ISBN 978-951-53-3177-9 (PDF)

PÄRMBILD: Lehtikuva / Matti Björkman

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sittordning	2
Talmannens brev	4
Ungdomsparlamentet 1998 – 2008	5
Ungdomsparlamentets klubbevenemang	
Klubbevenemanget 14.5.2007	6
Som observatör vid Danmarks ungdomsparlament / <i>Eikka Pollari, Haapamäen yhteiskoulu</i>	7
Klubbevenemanget 10.3.2008	9
Peltsis änglar grunnar på sambandet mellan synradio och demokrati / <i>Hinni Huttunen och Jenni Härmäläinen</i> <i>lagkunskapsgruppen vid Myllyharjun koulu</i>	10
Sessionsdagen 11.4.2008	12
Sessionsdagens program	13
Sessionsdagens deltagare	14
Idensalmielevernas erfarenheter av Ungdomsparlamentet / <i>Emmi Ruotsalainen, Juhani Ahon koulu</i>	16
Ungdomsparlamentsdagen / <i>Noora Lehtimäki, Vesilahden yläaste</i>	17
Talmannen är högsta hönset vid plenumet / <i>Polina Semenova,</i> <i>lagkunskapsgruppen vid Myllyharjun koulu</i>	19
Hälsningar från Ungdomsparlamentsdagen 2008 / <i>Anu Härmä,</i> <i>Mainingin koulu</i>	21
Ungdomsparlamentet / <i>Anna Englund, Ekenäs Högstadieskola</i>	22
Hur ska politikens slingrande turer förstås / <i>Maria Kokkonen,</i> <i>Sompion koulu</i>	24
Uttalanden bland responsen	27
Från kollektivtrafikpriser till illamåendet bland ungdomar – vad förtäljer spörsmålen?	30
Hur kan man starta en ungdomsparlamentsklubb?	34
Summary: Youth Parliament 1998 – 2008	37
Čuákánkiäsu: Nuorâi parlament 1998 – 2008	39
Vuännös: Nuõri parlamentt 1998 – 2008	40

SITTORDNING VID UNGDOMSPARLAMENTET 2008

UNGDOMSPARLAMENTET 1998-2008

B

A

Robin Bolkart	Tiia Repo	Kaisa Wessman	Jonne Laakso	Sanni Papinkivi	Milena Ahola	Minna Backman	Johanna Piipponen	Suvi Salo
Neulamäen koulu			Hakkalan koulu		Hatanpään koulu		Hausjärven yläaste	
Larri Myllymäki	Aki Eväkoski	Salla Kytömäki	Ronja Haapanen	Juho Väänänen	Ville Haiminen	Ron Iives	Laura Kuusmanen	Aapo Järvinen
Hakarinteen koulu	Heliän koulu		Helsingin normaaliyli		Helsingin yhteislyseo		Hepolan koulu	
Fanny Salo	Lotta-Maria Vanhatalo	Jasmin Laurila	Viivi Ruhanen	Noora Angeslevä	Juuli Kärkinen	Jasmin Elonen	Susanna Virolainen	
Jyväskylän normaalkoulu		Järvenpään yhteiskoulu		Kalajoen yläaste		Karakallion koulu		
Evilina Paavilainen	Henna Sainio	Suvi Uotila	Oskar Loismäki	Tiia Haavisto	Noora Haikonen	Oscar Nyman		
Kiukaisten yhteiskoulu		Kruununhaan yläaste		Kuusiston koulu		Kälviän koulu		
Iira Hyttiäinen	Maija Lehtinen	Petra Oikarinen	Eneli Retsä	Nadja Lehtinen	Marina Stenbäck			
Mäntynurmen koulu			Mäntynurmen koulu		Mäntyliden skola			
Tiia Maasilta	Piia Luukkainen		Kaisa-Maija Louti	Asta Nikkari				
Posion peruskoulu		Rauman lyseon peruskoulu		Raumankarin koulu				
Laura Salonen	Veikko Isotalo	Sofia Vesalainen	Anni Vahtra					
Tampereen Nuorisotoimisto		Puistolän Peruskoulu						
Mira Paru	Niko Ilomäki	Nina Pellonen						
Variskan koulu		Vehkalahden koulu						

C

8	Oona Herttunen	Karolina Marisa	Benjamin Kiviharju	Anni Lapola	Jenna Vänskä	Joonas Hyttinen	Elina Hedman	Matilda Penttinen	Joonas Tiainen
	Elisenvaaran koulu	Emäkosken koulu			Enon koulu				Kesämaenrinteen koulu
7	Salla Jortikka	Atte Timonen	Mika Huhtinen	Laura Ilanen	Linda Laaksonen	Mimmi Matalamäki	Nina Pitkänen	Amar Taha	Mona Laivo
	Hämeenkyrön yhteiskoulu	Hämeenlinnan yhteiskoulu			Härkävehmaan koulu				Porolahden peruskoulu
6	Hanna Järnu	Sirwan Taimouri	Nita Junnila	Emilia Maunola	Tiia Saari	Jenni Sinervo	Marie Hienonen	Riina Laurila	
	Karjaan yhteiskoulu		Kartanon koulu		Karviaisten koulu			Kempeleen yläaste	
5	Tanja Niemi	Titta Immonen	Tero Moilanen	Emmi Purhonen	Teemu Strömberg	Tiitus Hiivanainen	Lauri Hytönen		
	Kälihägens skola	Kätönlahden koulu		Könönpellon koulu			Lahien Keskuskoulu		
4	Leo Viskari	Nea Väisänen	Minna Mettälä	Paula Nordström	Eerika Ilkka	Alina Välimäki			
	Mukkulan yläaste		Mylyharjun koulu			Nokianvirran koulu			
3	Toni Sasenpää	Roosa Kokkonen	Elli Kostainen	Emilia Gummerus	Sirja Hietanen				
	Raumankarin koulu	Raumanmeren peruskoulu		Ristinarkun koulu					
2	Laura Ginstrom	Saara Hannikainen	Noora Kotivikko	Roosa Kukkonen					
	Tapiolan koulu		Tikkakosken koulu						
1	Ossi Tuominen	Emilia Holkanen	Lasse Halonen						
	Vesilahden yläaste		Viltasaaren keskuskuolu						

D

7	Sara Huikkola	Sakari Nuutila	Matias Westerholm	Andreas Hydrén					
	Ehroosin koulu		Ekenäs Högstadieskola						
6	Assi Aakula	Rosa-Maria Mäkinen	Eerika Mäkelä	Annu Nummela	Yvonne Kojala	Noora Rantanen			
	Ilitalan koulu		Jalasjärven yläaste		Juhani Ahon koulu				
5	Henry Schulman	Oona Sormunen	Mari Rannikko	Johanna Rintala	Amanda Kaura	Sanna Mäenpää	Eero Retulainen	Ida-Maria Viranen	
	Nummelanharjun koulu		Nummipään koulu/Aurtojen yläaste		Nurmon yläaste		Opintien koulu		
4	Hedi Kenarik	Annika Myllyoja	Ruut Luukkonen	Toni Ilomäki	Julia Hapalahti	Ella Penttilä	Aleksi Kellomäki	Aaro Sabonasaari	Anni Kotiranta
	Orimattilan yhteiskoulu		Oriveden nuorisovaltuusto		Oulun normaalikoulu		Ounasvaaran yläaste		Roosa Helenius
3	Alexi Leino	Janna Taskinen	Assi Kakko	Kimi Ranta	Sofia Saloranta	Alisa Talja	Anna Pöyhkäri	Jaakko Santavuori	Rosa Helenius
	Ruusuvaaran koulu		Saapausseulan koulu		Seinäjoen lyseo		Sepän koulu		
2	Tuuli Helenius	Paulina Lahtinen	Aleksi Kulmala	Stella Nordlund					
	Turun Lyseon koulu		Uotilanrinteen peruskoulu						
1	Henna Järviykyä	Mari Pouttu	Katarina Toppa	Santteri Kivela	Laura Kosonen	Risto Luukkonen	Jani Saanen		
	Vitasaaren keskuskuolu		Ylistaron yläaste		Ahtärin yhteiskoulu				

Bästa elever i åttonde och nionde klassen

Riksdagen har nu för sjätte gången äran och nöjet att ordna Ungdomsparlamentets plenum och på så sätt ge er unga en möjlighet att diskutera direkt med regeringen.

Ungdomsparlamentet har under årens lopp visat sig vara en utmärkt chans för unga i grundskolans slutskede att bekanta sig med beslutsprocesserna i samhället. Förhoppningsvis kommer ni också den här gången att uppleva att var och en av oss kan påverka och att förtroendeuppdragen är öppna för alla.

Jag tycker att det är viktigt att unga får vara med och bestämma i gemensamma frågor. Det är också viktigt att hitta lämpliga forum för diskussion och tankeutbyte. Därför är det bra om skolorna och kommunerna ordnar med kanaler där de unga får uttrycka sina åsikter.

Ungdomsparlamentets nästa plenum hålls i riksdagen fredagen den 11 april 2008. Där kommer 199 unga att debattera aktuella samhällsfrågor.

Inför plenum kan ni förbereda er i skolornas parlamentsklubbar under hösten och vintern. Jag hoppas att ni får igång en livlig och engagerande debatt. I parlamentsklubbarna kan ni säkert fundera ut vad som är viktigt för er att ta upp i diskussionen med regeringen och riksdagen.

Ungdomsparlamentet bygger på samverkan som inte skulle vara möjlig utan aktiv medverkan och aktivt stöd från kommuner, skolor, rektorer och lärare. Jag vill redan på förhand framföra mitt tack till alla som aktivt deltar i projektet.

Jag hoppas få se så många av er som möjligt på Arkadiabacken i april!

Läs mer om Ungdomsparlamentet på adressen
www.kerhokeskus.fi/ungdomsparlamentet

Sauli Niinistö
Riksdagens talman

UNGDOMSPARLAMENTET 1998 - 2008

Ungdomsparlamentets plenum ordnades nu för sjätte gången. Under de gångna tio åren har 1 194 unga fått besöka den mest framträdande platsen i riksdagen, dvs. sessionsalen. Dessutom har omkring 540 ungdomar suttit på läktaren och följt med sessionen i egenskap av journalistelever. Under dessa tio år har det startats nästan 550 ungdomsparlamentsklubbar i Finland, varav ca femhundra har sänt representanter till sessionsdagen. Enligt en försiktig uppskattning är antalet ungdomar som deltar i verksamheten åtminstone tiofaldigt i förhållande till antalet klubbar.

I sessionssalen har man under årens lopp hunnit behandla över 150 muntliga frågor. Spörsmålen har gällt allt ifrån de miljöhot som orsakas av ökenbildning till sänkning av rösträttsåldern. Ungdomsparlamentet är det forum där man på ett naturligt sätt har kunnat göra de politiska beslutsfattarna medvetna om vilka samhällsfrågor som enligt de ungas åsikt borde vara föremål för politisk debatt. Historiska och statistiska uppgifter om Ungdomsparlamentet finns på adressen www.eduskunta.fi/nuortenparlamentti.

Ungdomsparlamentet har under årens lopp blivit en del av det system genom vilket de unga i Finland kan bli hörda och utöva inflytande. Den förnyade ungdomslagen kräver också att man på lokal och regional nivå ska höra de unga i ärenden som berör dem. De frågor som framställs till statsrådsmedlemmarna utgör åtminstone en av de relevanta helheter som bör beaktas när det gäller att gestalta vad som egentligen avses med ärenden som berör unga.

I sessionssalen har man under årens lopp också fått till stånd beslut som förpliktar

vuxna. Vid den första sessionen röstade man med övervägande majoritet för att Ungdomsparlamentet ska sammanträda regelbundet. Vid sessionen år 2006 beslutade man att ungdomsparlamentsrepresentanternas reseersättningar ska betalas med statens medel, vilket skedde första gången år 2008.

Ungdomsparlamentsverksamheten kan inte genomföras utan sakkunniga ledare som bär ansvar för klubbarna i skolorna. För att ungdomarna ska få en möjlighet att delta i ungdomsparlamentsverksamheten behövs dessutom förstående rektorer, resurser från kommunala beslutsfattare och förståelse hos de ungas föräldrar. Därutöver behövs självfallet också ivriga och aktiva ungdomar som är beredda att engagera sig och fundera på aktuella samhällsfrågor.

I denna publikation kommer ungdomarna till tals i flera texter som är skrivna av klubbmedlemmar. De frågor som ungdomarna har sänt in har klassificerats och sammanställts så att man åtminstone ska få en tvärsnittsbild av vilka frågor som upplevs som viktiga bland de äldsta grundskoleleverna och vilka frågor de vill uppmärksamma de politiska beslutsfattarna på. Till sist finns anvisningar och idéer som kan utgöra ett stöd för ungdomsparlaments-klubbarnas verksamhet.

Ett varmt tack till alla som har varit med och förverkligat Ungdomsparlamentet under alla dessa år.

5.5.08

UNGDOMSPARLAMENTETS KLUBBEVENEMANG

Syftet med de årliga klubbevenemangen är att ge hela klubben möjlighet att bekanta sig med riksdagen och den representativa demokratin samt med ett aktuellt tema. Evenemanget har vanligtvis räckt en hel dag, men bara en del av klubbarna har getts möjlighet att delta i förmiddagens program. Man har nämligen varit tvungen att begränsa deltagarantalet på de ställen där förmiddagsprogrammet ägt rum. Detta program har bl.a. inneburit att man besökt musei-utställningar och på basis av dem t.ex. funderat på de föränderliga uppfattningarna om vad som kännetecknar "en skötsam medborgare" eller på informationsförmedlingens betydelse för demokratin.

När det gäller det program som ordnats i riksdagshuset har man vid klubbevenemangen koncentrerat sig på verksamheten vid riksdagen och på riksdagsledamöternas arbete. Vid evenemangen har man också dryftat aktuella teman som ungdomarna har fått möjlighet att diskutera med riksdagsledamöterna.

Klubbevenemanget 14.5.2007

9.00 – 11.30

Utställningen En skötsam medborgare, högst 30 elever

Villa Hagasund, Mannerheimvägen 13

- 9.00 Välkomsthälsning och redogörelse för förmiddagens tema
- 9.30 Besök på utställningen under ledning av en guide
- 10.00 Grupparbetet börjar
- 10.45 Genomgång av arbetet och avslutande diskussion

- 11.30 Avfärd för lunch (tillsammans med museigruppen)
- 12.00 – 16.00
- 12.00 Anmälan i riksdagens tillbyggnad, högst 100 elever
- 13.00 Inledning
Ungdomsparlamentsverksamheten under läsåret 2007 – 2008
Päivi Erkkilä, Riksdagens bibliotek
Tiina Karhuvirta, Klubbcentralen – stöd för skolan rf
- 13.20 En finländsk observatörselevs erfarenheter av det danska Ungdomsparlamentet
Eikka Pollari, Haapamäen koulu
- 13.40 Demokratins framtid
Framtidsutskottet
- 14.15 Kaffepaus
- 14.35 Riksdagsledamöternas arbete
Paavo Arhinmäki
- 15.05 Webbtjänster för medborgarna
Aki Asola, portalen Demokrati.fi
Oili Salminen, webbplatsen Din åsikt
- 15.25 Frågor och diskussion
- 16.00 Avslutning

I responsen berömdes särskilt Eikka Pollaris framställning, men också riksdagsledamöternas inslag, diskussionen och besöket på Villa Hagasund fick beröm. I responsen framställdes också önskemål om att klubbarna skulle presentera sin verksamhet vid klubbevenemanget de år då det inte ordnas något plenum. "Det skulle vara uppiggande med inlägg av ungdomar och klubbverksamheten skulle få en "röd tråd" om man på förhand kände till att klubbens verksamhet kommer att presenteras vid evenemanget."

Som observatör vid Danmarks Ungdomsparlament

Eikka Pollari, Haapamäen yhteiskoulu

I Finland har Ungdomsparlamentets plenumsammanträde ordnats vartannat år från och med år 1998. Syftet med detta projekt är att göra ungdomar förtrogna med verksamheten vid riksdagen och med den finländska demokratin. Tillsammans med Tiina Karhuvirta, som representerade Klubbcentralen – stöd för skolan rf, deltog jag i motsvarande evenemang i Danmark, där det ordnades för femte gången.

Ungdomsparlamentets sammanträde inleddes i plenisalen genom att talman Christian Mejdahl höll ett välkomsttal för de 179 deltagarna i 14-årsåldern. Två av deltagarna kom från Färöarna och två från Grönland, såsom det är brukligt i det danska parlamentet. Efter välkomsttalet indelades ungdomarna i tolv kommittéer som skulle diskutera fem lagförslag, av vilka ett valdes ut för att behandlas vid frågestunden.

Det danska parlamentshuset hälsade ungdomsparlamentsdeltagarna välkomna med fflaggning

I kommittéerna utarbetades dessutom ett muntligt spørsmål för frågestunden. Det hade sammanlagt inkommit över tusen lagförslag till Ungdomsparlamentet, varav koordinatorena hade valt ut de 179 lagförslag som skulle tas till behandling. I urvalet iaktogs regional jämlikhet, naturligtvis utan att förglömma jämlikheten mellan könen.

Kommittéarbetet inleddes med en presentation, varefter deltagarna redogjorde för sina egna lagförslag. Efter att ha hört de andras förslag diskuterade ungdomarna de olika förslagen. Deltagarna hade arbetat med sina lagförslag i skolorna i upp till ett halvt år, så ingen ville att det egna förslaget skulle förkastas. I början verkade diskussionen lam, men ordföranden för kommittén, som var en dansk politiker, lättade upp stämningen och försökte väcka debatt mellan deltagarna. Detta lyckades, stämningen blev med tiden mer avslappnad och diskussionen livligare. Ungdomarna blev inte uttråkade fastän kommittésammanträdet räckte över två timmar. Till sist ordnades en omröstning där ett lagförslag och ett spørsmål röstades fram. Under kommittéarbetet utarbetades också ett betänkande som innefattade de huvudsakliga motiveringar som talade för att lagförslaget skulle godkännas.

Under frågestunden presenterade deltagarna de spørsmål som kommittéerna valt ut. Spörsmålen presenterades i talarstolen längst fram i sessionssalen och besvarades av olika ministrar. Sammanlagt

sex ministrar var närvarande. Efter ministrarnas svar hade deltagarna rätt att ställa en tilläggsfråga och detta skedde även ofta i praktiken. Frågorna verkade inte vara så allvarliga, för ofta började hela salen skratta efter att frågan ställts. Det verkade även i övrigt råda en riktigt avslappnad och trivsam stämning mellan ungdomarna och ministrarna.

Efter spørsmålen presenterade kommittéerna sina egna lagförslag och därefter inleddes en diskussion om dem. Lagförslagen gällde bl.a. understöd för familjernas idrottsintressen, avgiftsfri tandläkarvård och införande av samhällstjänst som straff för 13–15-åringar. Efter diskussionen genomfördes en omröstning om lagförslaget, där lagen antingen antogs eller förkastades. Jag hade emellertid inte tid att stanna och följa med denna procedur, eftersom tidtabellen var stram. Under festmottagningen samma dag överlämnade parlamentets talman högtidligen de lagförslag som ungdomarna godkänt till statsministern.

De danska ungdomarna verkade vara intresserade av samhällsfrågor och de deltog aktivt i ungdomsparlamentsverksamheten. Resan var på det hela taget en intressant och berikande erfarenhet. Jag ska rapportera om min resa vid parlamentsklubbarnas sammankomst vid riksdagen i maj, dit vi ska försöka få med oss alla niondeklassare från Haapamäki.

Klubbevenemanget 10.3.2008

Styr samhället den tekniska utvecklingen eller styr tekniken samhällsutvecklingen?

Program vid Tekniska museet kl. 9.00 – 12.00
40 deltagare

9.00 – 9.30	Buss från Järnvägstorget till Tekniska museet
9.30 – 9.45	Morgonmål och inledning
9.45 – 10.10	Introduktion
<i>Riina Linna</i>
10.10 – 10.40	Indelning i grupper där man funderar på en uppfinning vid Tekniska museet- t.ex. en uppfinning som berör informationsförmedling
10.40 – 11.10	Genomgång av arbetet och diskussion
11.10 – 12.00	Lunch
12.00 –	Busstransport till riksdagen

Guidade rundturer i riksdagshuset

12.00 – 12.30

60 deltagare

Ankomst till riksdagen 11.30 –

15.00 – 15.30

Rundtur för de klubbmedlemmar som tillbringat förmiddagen vid Tekniska museet

Klubbsammankomst

Samling i riksdagshusets auditorium kl.13.00 – 15.00

Sammanlagt 100 deltagare

Man kan delta i detta program utan att ha deltagit i besöket vid Tekniska museet eller den guidade rundturen i riksdagshuset.

12.30	Anmälning
13.00	Samlingen inleds
<i>talman Sauli Niinistö</i>
13.10	Praktiska frågor gällande Ungdomsparlamentets plenum
<i>planerare Tiina Karhuvirta, informatiker Päivi Erkkilä och riksdagssekreterare Maija-Leena Paavola</i>
13.45	Kaffe och förfriskningar
14.00	Rösträttsåldern – politikerpanel
representanter för alla riksdagspartier medverkar
frågorna utarbetas av ungdomarna
<i>Matias Orola</i> för ordet
15.00	Avslutning

Här är startpunkten för hela dagen

Utbildning för webbredaktörer

Riksdagsbiblioteket, Aurorasalen kl. 12.00 – 13.45

Ca 15 deltagare

12.00 – 12.30	Tid att bekanta sig med huset
13.15 – 13.45	Webbarbete adb-klassen
13.45	Förflyttning till auditoriet, kaffe och förfriskningar
14.00	Programmet fortsätter i auditoriet

Det har ofta framställts önskemål om att det vid klubbssammankomsterna skulle ordnas såväl diskussioner med riksdagsledamöter som rundturer i riksdagshuset. Vid vårens klubbevenemang testade man med framgång båda dessa inslag – deltagarna ansåg att programmet utgjorde en lyckad helhet.

Peltsis änglar grunnar på sambandet mellan synradio och demokrati

*Hinni Huttunen och Jenni Hämäläinen
lagkunskapsgruppen vid Myllyharjun koulu*

Vi åkte till ungdomsparlamentsevenemanget för att representera Myllyharjun koulu. Ungdomsparlamentets plenum ordnas vartannat år. Den första muntliga frågestunden ordnades i riksdagens plenisal fredagen den 15 maj 1998.

Detta år är Paula Nordström och Minna Mettälä representanter för vår skola. Alla elever i skolan fick rösta på sju kandidater, varav de två som fick flest röster får representera vår skola. Alla kandidater hörde till vår lagkunskapsgrupp. Vid rösträkningen konstaterade man att det fanns ett par

röstmagneter, medan en del av rösterna måste förkastas på grund av att de inte var förenliga med anvisningarna. Kandidaterna ställde upp för att få tillfälle att bekanta sig med politiken i praktiken och för att de ansåg att de skulle vara lämpliga representanter för skolan, med undantag för Minna som deltog på skoj, med en glimt i ögonvrån.

Vi har bekantat oss med politikens underliga värld på riksdagens webbsidor bl.a. genom att gå igenom Nylands riksdagsledamöter (ålder, utbildning, kön, yrke osv.) och somliga av oss har sänt e-post till dem, dock utan att få svar. Vi har också bekantat oss med riksdagens arbetsrytm genom att spela spelet Lagstiftarna. Dessutom har vi försökt hålla oss ajour genom att följa med sådana aktuella frågor gällande riksdagens och regeringens verksamhet som har behandlats i olika massmedier, samt genom att diskutera dessa frågor.

Den 10 mars 2008 var det dags att besöka Tekniska museet och riksdagen. Vid Tekniska museet bekantade vi oss med olika uppfinningar, såsom synradioapparater, tryckmaskiner och lok samt med binnikemaskarnas värld, under ledning av en ivrig och kunnig guide som gav oss mycket ny kunskap. Vi fick till uppgift att ordna uppfinningarna från olika tidsperioder i kronologisk ordning. Till sist rangordnade vi de tekniska uppfinningar som vi använder i vårt dagliga liv i viktighetsordning. Efter museibesöket åt vi lunch på restaurang Helsing och därefter fortsatte färden till riksdagen.

Vid riksdagen lämnade vi alla elektroniska föremål utom kamerorna i ett förvaringsfack, varefter vi passerade säkerhetskontrollen. Efter det deltog vi med de andra journalist-eleverna i utbildningen för webbredaktörer, medan de övriga sökte

sig till klubb-samlingen i riksdagshusets auditorium.

Vid utbildningen för webbredaktörer berättade en politisk redaktör och en fotograf om journalistens arbete samt gav en del praktiska råd. Vi övade oss också på webbarbetet inför Ungdomsparlamentsdagen. I auditoriet lyssnade de andra deltagarna på talman Sauli Niinistös inledningsanförande och gick igenom praktiska frågor angående Ungdomsparlamentets plenum.

Därefter bjöds vi på kaffe och förfriskningar samt tilltugg. Efter pausen fortsatte klubbevenemanget med en politikerpanel där temat var sänkning av rösträttsåldern. Ungdomarna fick ställa frågor till de sju riksdagsledamöter som var närvarande. Matias Orola fungerade som ordförande för panelen. Vår ungdoms-parlaments-representant Paula Nordström frågade: "Om rösträttsåldern sänks till 16 år, sänks också valbarhetsåldern?" En del av dem som svarade var i princip beredda att

också sänka valbarhetsåldern, men ansåg att det är viktigt att rösträttsåldern sänks först. Det var uppenbart att man inte hade funderat på valbarhetsåldern. Som avslutning på paneldebatten genomfördes en omröstning beträffande rösträttsåldern, där det visade sig att de flesta förhöll sig kritiska till saken.

Efter paneldebatten bekantade vi oss med riksdagen under ledning av en guide. Vi fick bland annat beundra plenisalen och rikssalen. Vi såg också riksdagshusets "berömda" hissar, som bara fick användas av riksdagsledamöterna, så vi använde lydigt trapporna. Guiden förevisade även en miniatyrmodell av riksdagshuset och gav mycket detaljerad information bl.a. om plenisalen. Dagen var lång och påfrestande, men också intressant och givande, även om vi bara såg en glimt av verksamheten i riksdagshuset. Dagen gav en god grund inför den kommande ungdomsparlamentsdagen och bjöd även på möjligheter att tappa bort sig.

Under den guidade rundturen bekantade sig eleverna riksdagshuset och dess historier

SESSIONSDAGEN 11.4.2008

Ungdomsparlamentet 11.4.2008

Ungdomsparlamentsverksamheten kulminerar i Ungdomsparlamentets plenum som ordnas vid riksdagen vartannat år. Under plenidagen överläter riksdagsledamöterna sina platser i sessionssalen till elevrepresentanterna. Bara riksdagens talman behåller sin plats som ordförande för sessionen. Plenumsessionen efterliknar en muntlig frågestund, där de unga får möjlighet att delta i den högaktuella politiska debatten med statsrådsmedlemmarna.

De aktuella samhällsfrågorna, diskussionerna i och utanför klubbarna samt inhämtandet av information konkretiseras för ungdomarna i sessionssalen och för publiken på läktaren då representanterna framför sina muntliga frågor till statsrådsmedlemmarna. Under talmannens mottagning i rikssalen ges också fortsatta möjligheter att föra diskussioner och utöva inflytande.

Under sessionsdagen händer också mycket annat – ungdomarna ges möjlighet att träffa riksdagsledamöter från den egna regionen, delta i paneldebatter med politiker samt bekanta sig med riksdagen och riksdags-huset.

Sessionsdagens program

11.4.2008 Ungdomsparlamentets 10-års-jubileumssession

7.00 - 10.00 Ankomst och anmälning
 7.30 - 10.30 Morgonmål i riksdagens café
 9.00 - 12.00 Webbredaktörerna arbetar
 9.30 - 10.30 Politikernonstop: diskussion för elevrepresentanterna
 9.00 - 10.30 Guidade rundturer i riksdagshuset
 9.30 - guidad rundtur på svenska
 9.45 - 10.30 Diskussion för journalisteleverna i auditoriet
 10.45 - 11.30 Övning
 10.45 - 11.30 Diskussion för klubbledarna i auditoriet

11.30 - 12.00 Paus

11.30-12.00 De inbjudna gästerna anländer

12.00 - 13.00 Ungdomsparlamentets plenum

13.05 - 14.30 Talmannens mottagning i rikssalen

13.05 - 16.00 Webbredaktörerna arbetar

14.30 - 16.00 Eventuella möten med riksdagsledamöter

14.30 - 16.00 Infocentrum

16.00 Det organiserade programmet tar slut

18.00 Riksdagshuset stängs

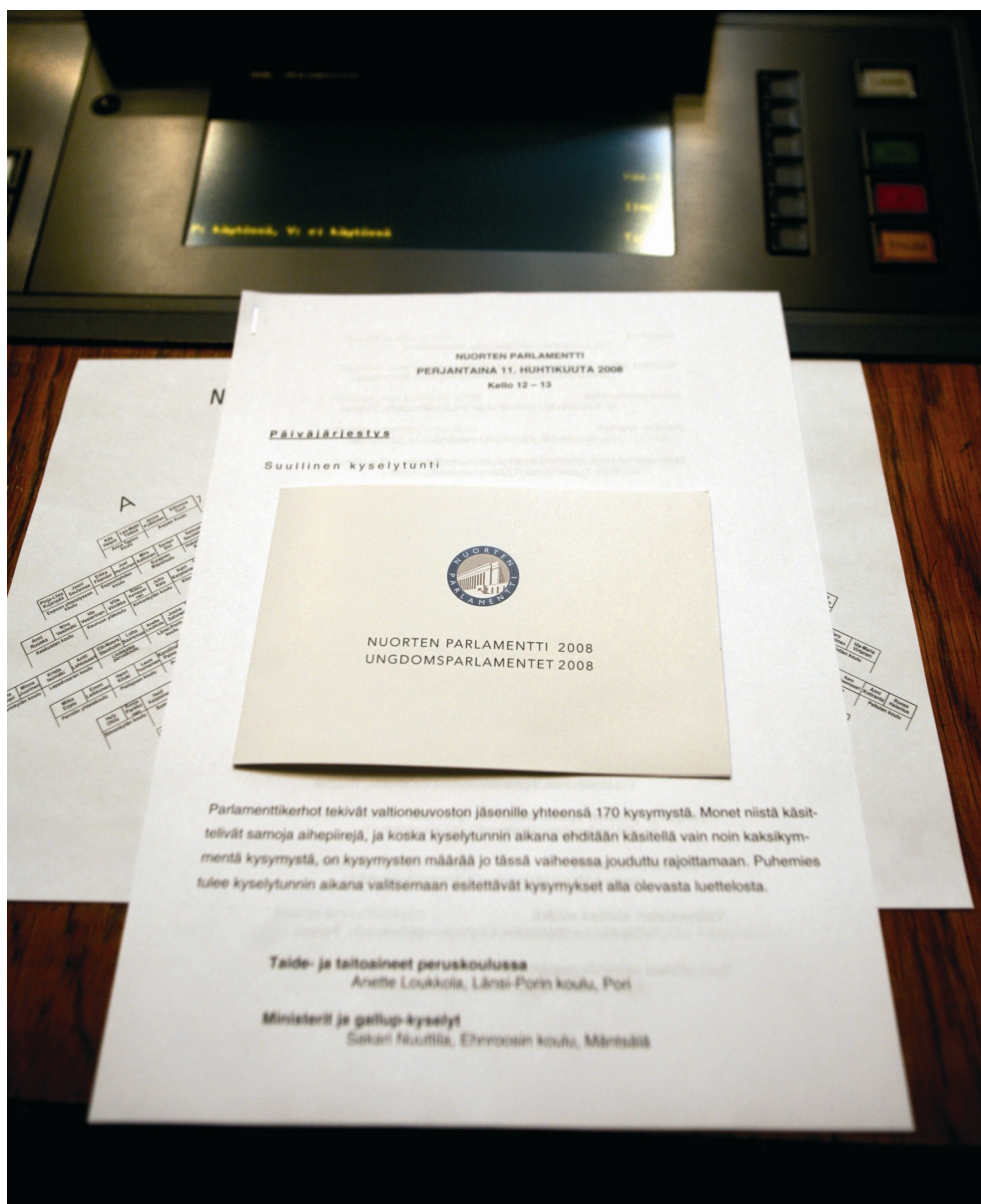
På förmiddagen går man ännu igenom dagens program

Sessionsdagens deltagare

Valkrets	Riksdagsledamöter	Klubbar	Representanter	Klubbledare	Journalistelever
Helsingfors	21	6	14	5	5
Nylands	34	25	50	24	23
Egentliga Finlands	17	6	12	6	6
Satakunta	9	9	18 (16)	9	8
Tavastehus	14	8	16	8	8
Birkalands	18	9	18	8	8
Kymmene	12	3	7	3	4
Södra Savolax	6	1	3	1	1
Norra Savolax	10	3	7	3	4
Norra Karelen	6	3	6	3	2
Vasa	17	9	18	9	8
Mellersta Finlands	10	5	10	5	5
Uleåborgs	18	6	12	6	4
Lapplands	7	4	8	4	4
Sammanlagt	199	97	199 (197)	94	90

Under sessionsdagen framgick det att två elevrepresentanter inte kunde närvara vid sessionen. I kolumnen för representanter anger således de siffror som är inom parentes sessionsdagens faktiska deltagarantal.

I sessionsdagen deltog förutom 381 klubbmedlemmar även alla 20 ministrar och riksdagens talman samt ett antal riksdagsledamöter och tjänstemän. De inbjudna gästerna företrädde bl.a. olika ungdomsorganisationer. Utöver mediernas representanter deltog över 500 personer i Ungdomsparlamentets session och talmannens efterföljande mottagning.

De papper som ungdomsparlamentsdeltagarna behövde delades färdigt ut på platserna

Idensalmielevernas erfarenheter av Ungdomsparlamentet

Emmi Ruotsalainen, Juhani Ahon koulu

Klockan tolv På morgonen anlände vi till riksdagshuset i god tid, ungefär vid niotiden. Morgonen började med en lyxig frukost i riksdagens café. Under förmiddagens lopp bekantade vi oss med riksdagshuset genom att delta i en guidad rundtur och träffade också riksdagens vice talman Kääriäinen som kommer från Idensalmi. Därefter var det dags för en övning inför plenumet, vilken förlöpte riktigt föredömligt

Klockan tolv förestod den stund vi väntat på, då plenumsessionen började. Alla infann sig i tid i salen och satt på sina egna platser, vi journalistelever, lärare och inbjudna gäster uppe på läktaren, elevrepresentanterna nere på riksdagsledamöternas platser och ministrarna – för en gångs skull samtliga – i sin loge samt talmannen på sin plats.

Själva sessionen framskred i mycket snabbt tempo. Spörsmålen framfördes i rask takt och ministrarna svarade så mycket de hann. Frågor ställdes till undervisningsminister

Idensalmieleverna träffar Seppo Kääriäinen Sarkomaa, vilket är förståeligt eftersom det uttryckligen var fråga om en UNGDOMS-parlamentssession. I spörsmålen framträdde ofta en oro för ungdomars droganvändning och för att de motionerar för lite. Klimat-förändringen var också ett ämne som de unga ville tala om. Vid sessionen hann man dessutom diskutera gymnasieböckerna, tidpunkten för skolloven, åldersgränsen för körkort samt kärnkraften, angående vilken det även ordnades omröstning. Omröstningsresultatet var synnerligen klart negativt.

Efter plenumet förflyttade vi oss till stora salen för att äta. Det bjöds bl.a. på olika sallader och tilltugg samt givetvis på efterrätt. Samtidigt fick vi möjlighet att tala med de ministrar och riksdagsledamöter som åt tillsammans med oss. Vi pratade bl.a. med Niinistö och Katainen. Så här slutade vår oförglömliga dag vid riksdagen! Det här är en fin påverk-nings-kanal för ungdomar, som man absolut ska bevara. Vi

skulle inte till något pris byta bort vår erfarenhet och vi skulle gärna delta också nästa gång, men då torde vi redan vara en aning för gamla!

Idensalmieleverna träffar Seppo Kääriäinen

En dag vid Ungdomsparlamentet

Noora LehtimäkiVesilahden yläaste

Åttonde- och niondeklassare från olika delar av landet deltog fredagen den 11 april i Ungdomsparlamentets 10-årsjubileums-session. Vår skola företrädde av elevrepresentanterna Emilia Hoikkanen och Ossi Tuominen. Rektor Tapani Pietilä var med som ledare och undertecknad som journalistelev.

Vår dag började redan tidigt med avfärd mot Helsingfors. Då vi kom fram till riksdagshuset gick vi först och anmälde oss och fick namnskyltar som såg officiella ut.

Vid morgonmålet i riksdagens café bongade vi genast en del bekanta ansikten, bl.a. Tommy Tabermann och Pertti "Velto" Virtanen. Efter morgonmålet hade vi lite ledig tid och deltog i en guidad rundtur där vi fick höra om riksdagshusets historia och arkitektur.

På olika håll i riksdagshuset ordnades diskussioner för elevrepresentanterna, journalisteleverna och klubbledarna. Före det egentliga plenumet ordnades ännu en övning där man gick igenom procedurerna vid plenumet, så att den egentliga sessionen skulle löpa problemfritt.

Plenumet började kl. 12.00. Elevrepresentanterna satt i plenisalen på riksdagsledamöternas platser och de övriga närvarande på läktaren. Ossi och Emilia satt längst fram i salen och syntes väl också i den direkta TV-sändningen. Sessionen genomfördes som en muntlig frågestund, där man så noga som möjligt iakttog de normala procedurerna.

Talman Sauli Niinistö fördelade ordet till eleverna. Elevrepresentanterna fick framföra sina spörsmål som ministrarna sedan besvarade. Det fanns ca 170 spörsmål, varav man hann behandla 26 under frågestunden.

I anslutning till det spörsmål som gällde utbyggnad av kärnkraften ordnades även en omröstning, som visade att ungdomarna förhöll sig negativa till saken.

De spörsmål som framfördes under frågestunden gällde bl.a. en eventuell anslutning till Nato, skyddet av Östersjön och framtiden för små kommuner och byar. Också frågor som berörde unga, såsom utbildning, fritids-sysselsättning, alkohol-bruk

Politikerpaneldiskussionen ska strax börja i stora utskottets sal

och andra hälso-frågor uppmärksammas. Ministrarna gav i huvudsak tydliga svar på frågorna, men vissa frågor hade kanske krävt ett direktare svar eller ställningstagande.

Exempelvis frågan om ungdomars internetberoende besvarades främst genom en redogörelse för minskningen av de olägenheter som är förknippade med penningspel, medan själva ämnet knappast berördes alls. Protokollet över sessionen finns förresten i sin helhet tillgängligt på riksdagens webbplats på adressen www.eduskunta.fi.

Efter plenumet förflyttade vi oss till talmannens mottagning, som inleddes med att elevrepresentanterna skakade hand med talmannen. I rikssalen stod delikat uppdukade bord. Trängseln gjorde det emellertid en aning svårt att äta och röra sig i

salen, för det fanns ju flera hundra elever på plats med sina klubbledare och därutöver även ett antal riksdagsledamöter och anställda.

Mottagningen erbjöd också ett gott tillfälle att få tala med ministrarna och riksdagsledamöterna samt knäppa foton. Vi bytte bl.a. ett par ord med vår nya utrikesminister Alexander Stubb och med finansminister Jyrki Katainen, vilket kändes fint. Det var roligt att med egna ögon få se personer som är bekanta via medierna. Vi kunde också konstatera att Stubbs leende var lika brett som vi sett i tidningarna.

På det hela taget var evenemanget mycket välplanerat och välorganiserat. Det var roligt att få se riksdagshuset och följa med plenumet, men det bästa var nog ändå att personligen få se och träffa vårt lands toppolitiker.

Suvi Lindén
besvarar en
fråga vid
Ungdomsparla-
mentet

Talmannen är högsta hönset vid plenumet

Polina Semenova, lagkunskapsgruppen vid Myllyharjun koulu

Programmet vid riksdagen började på morgonen, så för oss lovisabor började färden mycket tidigt. Eftersom vi inte hade hunnit äta så mycket före avfärden, var det trevligt att vi blev bjudna på frukost vid riksdagen. Det bjöds på smörgåsar, gröt, frukt och sallad, samt verkligt läckra plättar med lönnsirap. Efter den mättande frukosten splittrades vår grupp i och med att alla hade sitt eget program. Elevrepresentanterna fick delta i den politiska nonstopdiskussionen, där skolornas representanter ställde frågor till riksdagsledamöter bl.a. om hur man kunde öka ungdomarnas intresse för politiken och om hur riksdagsledamöterna har uppfyllt sina egna vallöften. Det framgick att det i enlighet med den allmänna trenden även bland elevrepresentanterna bara fanns ett fåtal som skulle vilja bli riksdagsledamöter i framtiden.

Själv deltog jag i det program som ordnades för journalist-eleverna, där yrkesmän inom branschen berättade hur man kan sammanställa ett bra och intressant reportage utan att begå etiska fel. Det andra temat som behandlades var huruvida ungdomarna får sin röst hörd i de vuxnas medier och vilket samhällsinflytande ungdomars åsikter har.

Efter dessa program-punkter samlades representanterna i plenisalen för att öva sig inför dagens höjdpunkt, dvs. plenumet.

”Självklart är det häftigt att få vara i plenisalen, det blir ju säkert aldrig mer av att sitta där.” (Paula och Minna) Vid övningen behandlades tekniska frågor såsom namnupprop samt hur man begär ordet, använder mikrofonen och röstar genom handuppräckning. Vi fick höra att talmannen är högsta hönset vid plenumet. När han kommer in i salen ska alla resa sig och får sätta sig först då talmannen genom en nickning ger lov till det. Talmannen tituleras alltid Ärade herr eller fru talman. Talmannen fördelar ordet till ministrarna och kan till och med avbryta en riksdags-ledamots anförande om han anser det nödvändigt. I plenisalen används ett parla-mentariskt sätt att tala, vilket innebär att man niar varandra och i alla avseenden talar respektfullt. Ordet ”ljuga” är förbjudet. Ministrarna får bara röra sig i sin egen loge och riksdagsledamöterna har sina egna platser.

Talman Sauli Niinistö förklarar Ungdomsparla-mentets plenum öppnat

Efter en liten paus var det äntligen dags för den muntliga frågestunden som vi väntat på och spånt oss för. Frågestunden sändes även som direktsändning i tv. I salen satte sig elevrepresentanterna på sina platser i enlighet med den sittordning de redan tidigare fått per post. Då talman Sauli Niinistö steg in i salen reste sig alla, i enlighet med direktiven. Representanterna anmälde sig som närvarande. Alla representanter utom två var närvarande och talmannen stoltserade med att det här var första gången då samtliga ministrar var närvarande vid Ungdomsparlamentet.

Sedan var det dags för frågorna och allt förlöpte i god takt, utan onödiga dröjsmål. Sammanlagt 26 frågor hann behandlas under timmen. Frågorna gällde i huvudsak samma ämnen som åren innan, dvs. klimatförändringen, barnbidragen, ungdomars fritidssysselsättningar, NATO mm. Standarden på ministrarnas svar varierade, en del svar var mycket tydliga medan andra var mer svävande. Frågorna kan läsas på internet, i det protokoll som lagts ut på riksdagens webbplats. Enligt vedertagen praxis förrättades också en omröstning vid Ungdomsparlamentet, vilket inte sker under en normal muntlig frågestund. Ungdomsparlamentet motsatte sig utbyggnad av kärnkraften med rösterna 155-41 (1 avstod, 2 frånvarande).

Efter en timme var det dags att tacka representanterna för frågestunden och förflytta sig till talmannens mottagning. Mottagningen ordnades i rikssalen. Elevrepresentanterna skakade hand med talmannen då de steg in i salen, medan de andra gästerna kom in genom dörren mitt emot. Det bjöds på flera olika sallader, prinskorvar, köttbullar och bröd. Till efterrätt

serverades blåbärsskum och chokladmousse, samt ananas för dem som föredrog hälsosammare kost.

Alltemellanåt hördes ljudet av glas som krossades, eftersom största delen av gästerna, inklusive ministrarna, fick äta stående och salen var full av folk. Med tanke på umgänget var det ändå bra att man kunde röra sig fritt. Paula, Minna och jag tog tillfället i akt och gick utan att tveka fram och pratade med ministrarna och knäppte bilder på dem. Detta krävde emellertid skicklighet vi var nämligen inte de enda som var ivriga att tala med ministrarna, så vi fick bana oss väg genom en mur av folk. Våra ansträngningar var i alla fall inte förgäves, för vi fick ju ändå en namnteckning av Sauli Niinistö och en bild på oss tillsammans med Alexander Stubb. Dessutom fick vi reda på att idrottsminister Wallin hejade på Kärpät (trots att han är TPS-anhängare).

Sedan var det redan dags för hemfärd. Under hemresan pratade vi om dagens händelser och erfarenheter. Dagen var över lag mycket givande, lärorik och lång. Det var jätteroligt att få ta del av vardagen för personer som vi känner via medierna och se dem i ett mänskligt ljus.

Där får jag en fin bild till skolans webbsidor

Hälsningar från ungdomsparlamentsdagen 2008

Anu Härmä, Mainingin koulu

Det var spänning i luften då hundratals elever anlände till Ungdomsparlamentets 10-årsjubileumssession.

Vår dag började med frukost i riksdagens café. Sedan fortsatte programmet i stora utskottets sal, där åtta medlemmar av kulturutskottet besvarade elevrepresentanternas frågor. Frågorna höll en mycket hög standard och vissa frågor var riktigt knepiga. Tommy Tabermann lättade emellertid upp stämningen med sina vitsar och påminde oss på sitt poetiska sätt om att inga stora beslut fattas utan vilda drömmar.

För Iira Hyytiäinen och Maiju Lehtikoski, som var representanter för vår skola, fortsatte programmet i plenisalen där alla elevrepresentanter introducerades i de parlamentariska procedurerna.

Det egentliga ungdomsparlamentsplenumet började kl. 12. Vi märkte till vår glädje att alla ministrar hedrade evenemanget med sin närvaro.

De frågor som ungdomarna framförde vittnade om ett genuint intresse för aktuella frågor och för hur frågorna kunde lösas. Spörsmålen gällde miljöfrågor, ungdomars välmående, kollektivtrafiken och trängselavgifter samt utbyggnad av kärnkraften. Elevrepresentanterna gavs dessutom tillfälle att rösta om utbyggnaden av kärnkraften. Omröstningen visade att elevernas ståndpunkt till utbyggnad av kärnkraften var ett tvärt nej, 41 elever röstade ja och 151 röstade nej.

Efter plenumet var det dags att äta och vi fick bl.a. träffa finansminister Jyrki Katainen och utrikesminister Alexander Stubb. Den färska utrikesministern ansåg att frågorna höll en mycket hög standard och berättade att han troligtvis var ännu mer spänd inför plenumet än eleverna. Vi ställde Jyrki Katainen en fråga om ökad användning av vindkraft och han nämnde att vindkraftens höga pris ännu är ett problem som måste lösas.

Ungdomsparlamentsdagen var oförglömlig och på vägen hem konstaterade vi att det här är en erfarenhet som vi aldrig kommer att glömma.

Statsministern hann komma och träffa elevrepresentanterna

Ungdomsparlamentet

Anna Englund, Ekenäs Högstadieskola

Under höstterminen förra året startade några elever från Ekenäs högstadieskola och Hakarinne skola ett samarbete kring projektet Ungdomsparlamentet. Eleverna träffades cirka två gången i månaden och diskutera kring olika frågor i samhället. Många olika ämnen behandlades i olika grupper där miljö, utbildning och hälsa var några av dem. Man arbetade utgående från tidningsartiklar eleverna själva fick hämta med och efter hand utkristalliserades de intressantaste ämnena. Därefter fick alla elever skriva frågor angående dem och slutligen röstades de 4 bästa frågorna fram. De frågorna kommer skolornas representanter ställa i riksdagshuset den 11.4. Frågorna som eleverna i EHS röstade fram är följande: "Hur kan man motverka internetberoende?" och "Kan man få billigare kollektivtrafik i Finland?" Hakarinne skolans frågor handlar om ungas alkoholbruk och mopedkortet.

Parlamentsmötena har ägt rum i Hakarinne koulu under ledning av Tommi Eränpalo, som också tog initiativet till att delta i Ungdomsparlamentet.

Eränpalo är lärare i samhällslära i den finska skolan och har varit med i projektet redan flera år.

-Jag har varit med i projektet nästan varje år sedan 1998, för två år sedan var jag med tillsammans med finska skolan i Spanien.

Ungdomsparlamentet är ett projekt som passer bra till stoffet i samhällsläran. Det är viktigt att eleverna lär sig vara aktiva. Från båda skolorna deltog 33 elever sammanlagt, och alla fick använda sitt eget modersmål under träffarna.

Det var naturligt att samarbeta med EHS eftersom vi är grannar, och det är bra att poängtera tvåsrådkigheten i Ekenäs. Det har fungerat jättebra och man har nog hört både svenska och finska på alla möten.

Till Ungdomsparlamentet får bara två elever från vardera skola åka med, vilka från Ekenäs Högstadieskola är representanterna Andreas Hindrén och Mathias Westerholm och journalistelevan Anna Englund.

-De har varit intressant att träffa en massa nya människor och diskutera saker som rör oss alla, säger Andreas Hindrén.

I början av april får hela gruppen åka till Helsingfors där de kommer att få besöka riksdagshuset. Riksdagsmännen Thomas Blomqvist och Raija Vahasalo kommer att guida runt eleverna, som också kommer att få möjligheten att fråga om politik och arbetet som riksdagsman.

-Fast jag har varit där förut kommer det bli intressant att se hur de som styr vårt land jobbar. Sen när det riktiga

Ungdomsparlamentet går av stapeln kommer det nog vara lite pirrigt att ställa sig upp och ställa sin fråga, säger Andreas.

Ungdomsparlamentet gick av stapeln i riksdagshuset senaste fredag och fyra elevmöter och två journalistelever från Ekenäs högstadieskola och Hakarinne skola i Ekenäs var på plats.

Dagen började klockan lite över åtta med frukost i riksdagshusets cafeteria. När alla var mättä och belåtna flyttade de sig så småningom mot olika föreläsningar. Elevombunden diskuterde med riksdagsmän i "politikernonstop" och journalistelevorna lyssnade på föredraget "Unga I Medierna" av Sirkku Kotilainen.

Efter det var dags att gå till plenisalen där elevombuden satt nere i salen och journalist-eleverna på läktaren. Där förklarades det hur en mutlig frågestund går till och hur allting skulle fungera under den riktiga frågestunden. När övningen var avslutad hade klockan hunnit bli halv tolv och det var dags för paus med förfriskningar i caféet. En halvtimme senare hade alla igen infunnit sig i plenisalen och Ungdomsparlamentets plenum kunde börja. Talmannen Sauli Niinistö inledde med välkomsttal och delade sedan ut den första talturen. Sammanlagt hann man med 26 frågor, varav bara 2 stycken på svenska. På grund av tidsbrist hade bara vissa frågor av de över 100 inskickade valts ut. Ekenäs högstadieskolans Mathias Westerholm och Hakarinnas ena elevledamot fick ställa sina frågor.

All allmän information och alla föredrag hade hittills varit på finska och så fortsatte det hela dagen. Det enda som overstades var de svenska frågorna. Svaret däremot gavs enbart på finska, trots att det under övningen poängterades att Finland är ett tvåspråkigt land. När någon ställt en fråga gav Niinistö den vidare till den minister som var bäst lämpad att svara.

-Ministrarna tog nog ungdomarnas frågor på allvar och svarade precis så som det skulle ha varit en vanlig muntlig frågestund, sade Niinistö när det en timme långa plenumet var över och talmannens mottagning i Rikssalen hade inlets.

Mottagningen började med en skål med mjöd och sen fick alla ta för sig av maten och desserten.

Under mottagningen hade eleverna möjlighet att intervjuas och diskutera med ministrarna som hade varit närvarande vid frågestunden. Bland annat diskuterade Ekenäs högstadieskolans elevledamöter Mathias Westerholm och Andreas Hindrén med kultur- och idrottsminister Steffan Wallin om OS i Peking och finsk kollektivtrafik. Han blev också tillfrågad om hur det är att jobba som riksdagsman.

-Jag försöker avdramatisera det, det är inget konstigare än att vanligt job. Det kan vara stressigt ibland, men bara men ser till att äta, sova och ta ledigt ibland, så klarar man det bra. Under projektet Ungdomsparlamentet har de två ekenässkolorna frågor tillsammans med sina elever. Två norska lärare och en svensk deltog också i själva Ungdomsparlamentet i fredags.

Förhoppningsvis kommer detta att utmynna i ett nordiskt samarbete skolorna emellan.

Efter mottagningen var det dags att åka hem till Ekenäs igen, efter en lyckad dag i riksdagshuset.

Omröstning angående utbyggnad av kärnkraften

Hur ska politikens slingrande turer förstås

Maria Kokkonen, Sompion koulu

Man träffar inte alltför ofta ungdomar som är intresserade av att utöva inflytande i samhället. Målet med ungdomsparlamentsklubben är att uppmuntra åttonde- och niondeklassare till aktivitet i samhälleliga frågor, så att de ungdomar som är intresserade av att påverka ska kunna skrida från ord till handling. En handling kan likväl också utföras med hjälp av ord, t.ex. genom insändare i tidningar eller inlägg på webben, även om ungdomar beklagligt sällan utnyttjar dessa möjligheter. Å andra sidan är det uttryckligen unga som t.ex. tagit initiativ till många demonstrationer. De vuxna har också märkt att ungdomarna vill föra fram sina åsikter, så bl.a. i Kervo har man inrättat en delegation för ungdomsärenden, vars medlemmar för fram ungdomarnas åsikter inom det kommunala beslutsfattandet. Under den tvååriga mandatperioden hinner man säkert åstadkomma något! De vuxnas och de ungas möjligheter att utöva inflytande skiljer sig ganska mycket från varandra, men de unga är relativt aktiva t.ex. i jämförelse med det faktum att valdeltagandet har sjunkit år för år. Det är således ganska konstigt att man hela tiden talar om ungdomarnas lamma intresse för politiken, samtidigt som en allt mindre del av den myndiga befolkningen ens bemödar sig att rösta.

Man har försökt väcka ungdomarnas intresse för politiken bl.a. genom att föra en omfattande diskussion om

sänkning av rösträttsåldern till 16 år. En 16-åring kan emellertid ännu vara en niondeklassare som kanske bara har studerat samhällslära i ett år. Grundskolan ger grundläggande kunskaper i frågor som berör samhället, dvs. om allt ifrån Finlands regeringsform till arbetslöshetsersättningar. Det är inte många som i ännu den här åldern så noggrant följer med nyheterna om vad som händer ute i världen och i Finland eller som skulle vara kapabla att rösta åtminstone inte på basis av något annat än vem som har den intressantaste personligheten. Jag anser att en 18-åring som kanske redan är student eller håller på att avlägga en yrkesexamen vid en yrkesskola är mycket mer medveten om sina egna åsikter och har bättre beredskap att rösta än en 16-åring

För en högstadieelev som har deltagit i en ungdomsparlamentsklubb kan det vara lättare än för andra att förstå politikens slingrande turer. Klubbverksamheten inriktas alltid på Ungdomsparlamentets plenum

Unga i medierna var temat för journalist-elevernas utbildning

som ordnas med två års mellanrum.

Inför plenumet utarbetar man ett skriftligt spörsmål till någon av ministrarna. Därförinnan måste man naturligtvis få ihop en klubb. Vår klubb var den första som startats i Kervo och bakom idén stod vår lärare i samhällskunskap, Seija Lappalainen. Hösten 2007 frågade hon under en lektion om det i vår klass fanns någon som var intresserad av att vara med i en ungdoms-parlamentsklubb. Många intresserade markerade och på följande lektion avtalade vi om tidpunkten för vår första samling. Vid samlingen infann sig ett femtontal unga från vår klass samt från parallellklassen. Läraren redogjorde först för vad Ungdomsparlamentet är och för syftet med klubben. Vi beslutade att vi skulle samlas ett par gånger före julen och att vi skulle börja utarbeta det muntliga spörsmålet först på nästa års sida.

Vi tillbringade några timmar i skolans dataklass och bekantade oss bl.a. med Klubbcentralens webbplats Mentorn ur det förflutna samt med riksdagens webbsidor. Vi letade fram information om riksdagens historia och över lag om Finlands politiska system. Förberedelserna för själva plenumet började med val av representanter för vår klubb. Vi ordnade ett diskussionsmöte där vi utbytte åsikter om presidentvalet i USA och om kampanjerna i anslutning till valet samt om den bostadsbubbla som påverkar hela världsekonomin. För Finlands del diskuterade vi orsakerna till nedläggningen av Stora Ensos fabrik i Kemijärvi och dess följd, samt stängningen av Nokias fabrik i Tyskland. Syftet med debatten var att ge dem som ville bli elevrepresentanter en möjlighet att föra fram sina åsikter och därmed visa att de förtjänar en plats som företrädare för vår klubb. Efter debatten genomförde vi en sluten omröstning där Heidi Karjalainen och Eliel

Kilkki blev valda till representanter för vår klubb.

Sedan började vi fundera på ämnet för det muntliga spörsmålet. Varje klubbmedlem lade fram ett par förslag och därefter letade vi fram mer information om frågorna och bearbetade dem vidare. Vi beslutade oss för att begränsa alternativen till fyra, av vilka vi slutligen lyckades välja ut de två spörsmål som sändes till riksdagen. I det ena spörsmålet undrade vi om Finlands utvecklings-bistånd kan ökas och hur hjälpen kan riktas rätt samt upprätthållas även under sämre ekonomiska tider. Detta ämne står oss nära eftersom vår skola, Sompion koulu, till-sammans med de andra högstadieskolorna i Kervo redan i 20 års tid har understött bl.a. skolbyggen inom Arumeru-distriktet i Tanzania och därigenom främjat barns och ungas utbildning. Enligt de personer som svarar för kontakterna mellan Arumeru och vår skola går hjälpen bäst fram på gräs-rotsnivå, dvs. då den riktas direkt till familjer och hjälp-behovande. Då en stat betalar understöd till en annan stat kan det hända att stöden inte når dem som lever i yttersta fattigdom utan hamnar i någon annans ficka. Vårt andra spörsmål gällde statens anmärkningsvärt låga stöd för huvudstads-regionens kollektiv-trafik samt den senaste tidens höjning av biljettpriiserna inom kollektivtrafiken. Det skulle även med tanke på klimatförändringen vara av betydelse att kollektivtrafiken stöds, eftersom detta skulle minska privatbilismen. I flera europeiska städer har man helt och hållet slopat avgifterna för kollektivtrafiken och vi funderade på om samma modell kunde fungera också i Finland.

Den 10 mars fick vi första gången bekanta oss med riksdagsarbetet och med politikerna, i samband med det klubbevenemang som ordnades vid riksdagen. Förmiddagen tillbringade vi i Tekniska museet, där vi bekantade oss med olika uppfinningar samt

med de faktorer som inspirerat till uppfinningarna. Därefter åt vi lunch och fick skjuts till riksdagshuset. För klubbledarna och alla andra elever utom journalistelevorna fortsatte programmet i riksdagshusets auditorium, där talman Sauli Niinistö inledde den programpunkt som berörde praktiska frågor i anslutning till Ungdomsparlamentets plenum. För journalistelevorna ordnades utbildning i riksdagens bibliotek. Efter utbildningen anslöt sig journalistelevorna till de andra klubbmedlemmarna. Det bjöds på kaffe och förfriskningar och därefter var det dags för politikerpanelen i auditoriet, där man diskuterade rösträttsåldern. I politikerpanelen fanns företrädare för nästan alla riksdagspartier och klubbmedlemmarna fick ställa frågor och höra partiernas något varierande uppfattningar om saken. Som avslutning på dagen deltog vi ännu i en guidad rundtur i riksdagshuset och såg bl.a. de berömda paternosterhissarna samt plenisalen.

Följande gång besökte vi riksdagshuset den 11 april under Ungdomsparlamentets sessionsdag. Ungdomsparlamentets plenum ordnades första gången år 1998, så i år var det dags för 10-årsjubileumssession. Dagen började med anmälning och därefter serverades en riklig frukost i riksdagens café. Efter frukosten begav sig elevrepresentanterna till politikernonstop-diskussionen i den sal som stora utskottet sammanträdde i förut. För journalistelevorna ordnades ett eget diskussionsmöte i auditoriet, där man behandlade ungdomars möjligheter att utöva inflytande via medier-na. Dagen fortsatte med övning inför plenum, där klubbarnas representanter satt på sina egna platser i plenisalen och journalistelevorna på läktaren. Vid övningarna redogjordes det bl.a. för hur man ber om ordet av talmannen och

hur man använder omröstningsapparaten och mikrofonen. Dessutom beskrevs det parlamentariska sätt på vilket man talar vid riksdagen. Plenumet började klockan tolv, då också den direkta tv-sändningen inleddes. Våra spörsmål hade tyvärr inte kommit med på föredragnings-listan, eftersom spörsmålen måste väljas demokratiskt från olika delar av landet. Representanterna hade intagit sina platser i plenisalen och journalistelevorna och klubbledarna satt på läktaren och följde med sessionen. De inbjudna gästerna, bl.a. före detta politiker och andra personer intresserade av politik, satt också på publikläktaren. Talmannen och vicetalmännen anlände och Sauli Niinistö hälsade alla välkomna och förklarade plenumet öppnat. Under den följande timmen framförde ungdomar från olika delar av landet de spörsmål som utarbetats i klubbarna och ministrarna besvarade dem så gott de kunde. Efter plenumet fick vi ännu delta i talmannens mottagning i rikssalen, där det bjöds på mat och förfriskningar. En del av de ministrar och riksdagsledamöter som varit närvarande vid plenumet kom också till mottagningen, där klubbarnas representanter och journalist-elevorna fick möjlighet att tala med dem. Det yppar sig kanske inte något nytt tillfälle att närvara vid en plenumsession i riksdagshuset eller vid talmannens mottagning i rikssalen. Det var en enastående erfarenhet som klargjorde åtminstone min uppfattning om det politiska systemet i Finland och om vad riksdags-ledamöternas arbete går ut på. Om två år ordnas följande ungdomsparlaments-plenum och i skolorna börjar man kanske redan nästa höst förbereda sig inför plenumet. Då är det nya klubbmedlemmar som utarbetar nya spörsmål och gör ungdomarnas röst hörd samt försöker förbättra världen en aning.

UTTALANDEN BLAND RESPONSEN

- Det bästa med klubbarna var riksdagsbesöket (32 %), diskussionerna och tankeutbytena (30 %), samarbetet med klubbmedlemmarna (23 %) och att träffa riksdagsledamöterna (11 %).
- Det bästa med sessionsdagen var
- plenumet, evenemanget som helhet, att träffa ministrar och riksdagsledamöter, politikernonstop-debatten, maten, elevernas iver, talmannens mottagning, allt.

Förbättringsförslag:

- T.ex. webbdiskussion för dem som inte har möjlighet att delta i sessionsdagen
- Uppluckring av tidtabellen, koncisare program
- Frågestunden kl. 13-14
-

Tvådagarsevenemang: utskottsarbete, föreläsningar och fri samvaro första dagen och plenum andra dagen

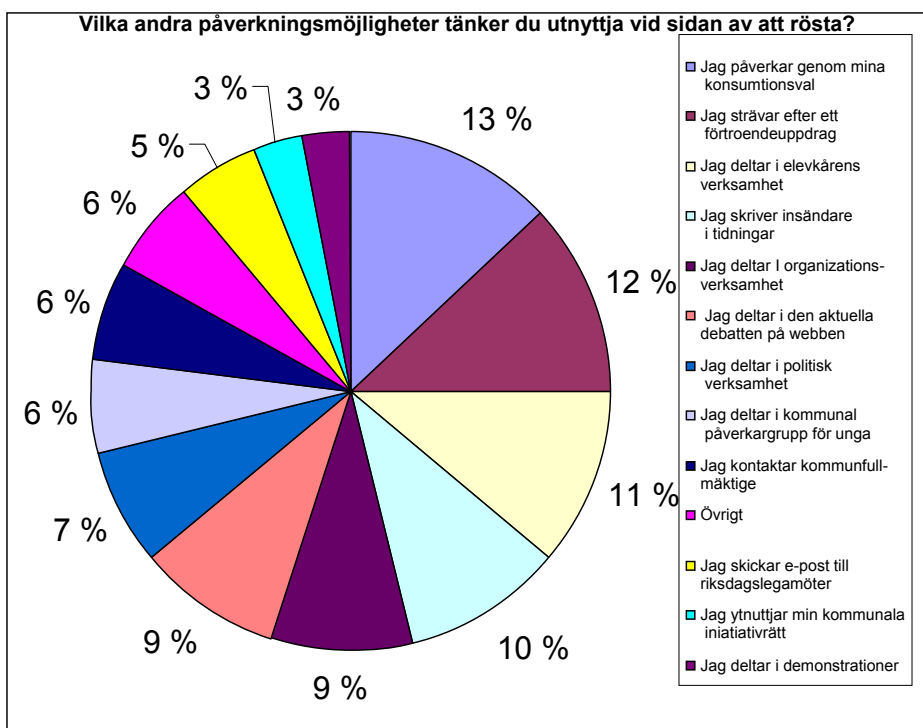
- Session varje år
- Utbildningsevenemang runtom i Finland
- Omröstningarna riktgivande som stöd för riksdagsledamöternas arbete
- Skriftliga svar på alla frågor
- Sammankomster med utskotten i enlighet med elevernas önskemål
- Fler diskussionsforum i anslutning till webbkursen
- Pengar till skolorna för ungdomsparlamentsverksamheten
- Man kunde redan vid läsårets början välja en egen riksdagsledamot att samarbeta med
- Fler paneldebatter

Elevrepresentanterna följer uppmärksamt med paneldiskussionen med politikerna

- Presentation av verksamheten i de valkretsar som har få deltagare
- Verklig debatt mellan regeringen och ungdomarna
- Mer information om utskottens arbete och betydelse
- Valkretsens riksdagsledamöter kunde aktivare ta emot eleverna och presentera sitt arbete för de framtida väljarna
- Vissa ministrars svar var intetsägende
- Trakteringen kunde ändras, inga läskedrycker
- På nytt!

År 2006 och 2008 frågade man ungdomsparlamentsdeltagarna – såväl elevrepresentanterna och journalist-eleverna som de klubbmedlemmar som inte gavs möjlighet att delta i själva plenumet – om deras inställning till olika sätt att utöva inflytande. Deltagarna kunde välja flera av de givna alternativen.

Responsen från år 2006 visade att en anmärkningsvärt stor del av de unga, dvs. 28 % av ungdomarna var intresserade av att delta i politisk verksamhet. År 2006 nämndes inte individens konsumtionsval som ett alternativ bland påverkningsmöjligheterna, men av de alternativ som gavs våren 2008 var detta det allra populäraste. De påverkningsmöjligheter ungdomarna helst utnyttjar – dvs. konsumtionsval,

förtroendeuppdrag och elevkårsverksamhet – är realistiska alternativ som ungdomarna genast kan använda sig av. Att delta i demonstrationer, utnyttja den kommunala initiativrätten eller skicka e-post till riksdagsledamöter upplevdes däremot som mer främmande påverkningsmetoder för ungdomsparlamentsdeltagarna.

Talmannens namnteckning var eftertraktad

FRÅN KOLLEKTIVTRAFIKPRISER TILL ILLAMÅENDET

BLAND UNGDOMAR – VAD FÖRTÄLJER SPÖRSMÅLEN?

Sakari Nuutila (från Ehnroosin koulu) ställer statsministern en fråga om ministrarnas gallupförbud

Till Ungdomsparlamentets plenum inkom sammanlagt 170 frågor, varav 26 skulle behandlas i salen. På sessionens dagordning fanns 46 frågor, av vilka talmannen valde ut de frågor som framfördes till statsrådet. De frågor som utarbetats i klubbarna kan åtminstone i någon mån belysa vilka frågor som enligt (bildade) ungdomars uppfattning hör till de samhällsfrågor som det finns skäl att uppmärksamma beslutsfattarna på. Saken är intressant också med tanke på den förnyade

ungdomslagen (72/2006) som förpliktar kommunerna att se till att unga ges möjlighet att delta i behandlingen av ärenden som gäller ungdomsarbete och ungdomspolitik på lokal och regional nivå. Ungdomslagen förpliktar dessutom även andra myndigheter att höra unga i ärenden som berör dem. På basis av de frågor som inkommit kan man – åtminstone på ett ytligt plan – slå fast vilka frågor dessa 16-åringar upplever att berör dem.

Flest spørsmål riktades till

- undervisningsministern, 41
- trafikministern, 21
- kultur- och idrottsministern, 18 (även studiestöd)
- omsorgministern, 13

Antalet spørsmål på dagordningen och antalet framförda spørsmål

Valkrets	Representanter	Spørsmål	Dagordning	Framförda
Helsingfors	14	13	3	2
Nylands	50	40	8	6
Egentliga Fin-lands	12	10	3	2
Satakunta	18	12	5	3
Tavastehus	16	18	5	1
Birkalands	18	14	4	2
Kymmene	7	7	2	0
Södra Savolax	3	2	1	1
Norra Savolax	7	7	2	1
Norra Karelens	6	5	1	0
Vasa	18	18	5	4
Mellersta Fin-lands	10	10	2	1
Uleåborgs	12	7	1	0
Lapplands	8	7	4	3
Sammanlagt	199	170	46	26

I sin forskning angående barns medbestämmande (Ipanoiden osallistuminen) har Johanna Kiili dela t in barn i fyra slags påverkartyper:

- de förändringsinriktade,
- de kritiska,
- de verksamhetsinriktade och
- de barncentrerade.¹

¹ Kiili, J. (2006) Lasten osallistumisen voima-
varat. Tutkimus Ipanoiden osallistumisesta.
Jyväskylä studies in education, psychology and
social reseach 283. Jyväskylä 2006.

Då de inkomna spörsmålen granskas utgående från denna klassificering, kan t.ex. de spörsmål som gällde minskning av inkomstskillnaderna, lönejämlikhet och rösträttsåldern klassificeras som förändringsinriktade spörsmål. Till den kritiska kategorin, som enligt Kiili i synnerhet gäller omständigheter som berör barnens vardag, hänförs ungdomarnas spörsmål angående skolan och undervisningen. Till denna kategori hänförs också bl.a. de spörsmål som gällde inskränkning av kollektivtrafiken samt biljettpriserna. De verksamhetsinriktade spörsmålen berörde t.ex. frågor gällande ungdomsgårdar. I de barncentrerade spörsmålen uppmärksammades däremot t.ex. olika åldersgränser (för spelmaskiner) och ungdomars psykiska illamående såväl i skolorna som i samhället över lag.

I de spörsmål som berörde skolan behandlades bl.a. frågor gällande motion och hälsa, den alltför teoribetonade skolundervisningen, språkval och kraven på internationalisering, skolornas minskade anslag och sambandet mellan de minskade anslagen och utslagningen

Paula Risikko besvarar ett spörsmål gällande illamåendet bland unga

bland ungdomar, skillnaderna mellan olika skolor bl.a. när det gäller PRAO-periodernas längd, information om klimatförändringen samt frågor gällande inlärningsmiljön och gymnasieutbildningen.

De spörsmål som gällde kollektivtrafiken kan också anses hänföra sig till diskussionen om klimatförändringen. I spörsmålen riktades bl.a. kritik mot att biljettpriserna är alltför höga och turerna alltför få, vilket leder till att privatbilismen ökar i popularitet. Ungdomarna ansåg att det finns ett rätt så uppenbart samband mellan gynnande av kollektivtrafiken och motarbetande av klimatförändringen.

Den tredje betydande kategorin av spörsmål gällde medborgarnas säkerhet. Ungdomarna hade utarbetat spörsmål om det våld som ungdomarna möter, det begränsade antalet poliser och utryckningsfordonens dröjsmål. Trygghetstemat förekom också i de spörsmål som gällde Nato, där det bl.a. konstaterades att "finländska soldater kan mista livet". Dessutom uppmärksammades Natos eventuella medverkan i lösandet av stormakternas oljekonflikter. De spörsmål

som gällde vattenkrisen i Nokia berörde å sin sida medborgarnas grundläggande försörjning och även deras känsla av säkerhet. Vattenkrisen väckte oro såväl när det gällde informationsförmedlingen och säkerhetsåtgärderna som när det gällde de konsekvenser som kommunens skadestånd medför för den kommunala servicen.

Många spörsmål handlade också om ungdomars mentala

problem och psykiska illamående. Detta tema omfattade också frågor om Internet-beroende, alkoholbruk och mobbning. Som lösningsförslag nämndes bl.a. en kännbar ökning av skolpsykolog-resurserna och "en mental hälsogranskning" för åttondeklassarna. Dessa frågor presenterades på ett sällsynt personligt sätt – frågeställaren hänvisade t.ex. till sin goda vän, till diskussioner med kamrater eller till internetdiskussioner där det hör till vardagen att ungdomar berättar att de känner sig illa till mods.

De frågor som gällde ekonomiska frågor berörde dels den egna ekonomin (t.ex. frågor gällande barnbidrag och studiestöd), dels kommunernas ekonomi (små kommuners problematiska situation) eller stats-ekonomin, såsom förslaget om sänkning av mervärdesskatten på hälsosam mat.

Etiska frågor utgjorde också ett tema för frågorna. Detta år framfördes bl.a. frågor om förmedling av information

om konventionen om barnets rättigheter i

Finland, Finlands otidsenliga utvecklingsbistånd, hjälp för tiggare i ursprungslandet, miljöflyktingar (detta frågorna kunde dock även ha hänförts till det tema som gällde klimatförändringen) och den språkkunskap som krävs för att medborgarskap ska beviljas.

Som ett intressant enskilt frågostema kan man nämna frågan om huruvida åldersgränsen för PAF:s spelmaskiner borde höjas. Detta var det enda tema angående vilket ungdomarna hade riktigt motstridiga uppfattningar. Enligt den ena ståndpunkten finns det skäl att bibehålla den nuvarande åldersgränsen. Denna ståndpunkt motiverades med övervakningssvårigheter och med att 15-åringar har rätt att fatta beslut om sin vardagliga penninganvändning. De som argumenterade för en höjning av åldersgränsen hänvisade såväl till slöseri med pengar som till framtida problem med penningspel.

Nadja Leham
(från Mattlidens skola)
ställde en fråga om
rösttröskeln vid riksdagsval

HUR KAN MAN STARTA EN UNGDOMSPARLAMENTSKLUBB

Ungdomsparlamentsklubben ger möjligheter att

- utnyttja mångsidiga arbetsmetoder,
- fundera på frågor som intresserar unga,
- omsätta kunskaperna i samhällslära i praktiken,
- främja ansvarstagandet och
- träna de färdigheter som behövs då man vill utöva inflytande.

Klubbssamlingarna och budgeten

Klubbverksamheten utgör ett viktigt inslag i läroplanen. Utarbeta på förhand en plan och en budget för klubben. Man klarar sig också utan anslag, men då kan det vara svårare att t.ex. genomföra exkursioner.

Verksamhetsplanen

Verksamhetsplanen ska åtminstone innefatta uppgifter om klubbssamlingarnas antal och tidpunkt samt om klubbledaren. I verksamhetsplanen kan man också nämna vilka eventuella besöksobjekt som finns på orten. Fundera också på om man kunde engagera föräldrar och dra nytta av deras kunskaper och färdigheter i klubbverksamheten. Skapa kontakter till lokala påverkargrupper för unga och inkludera klubbmedlemmarna i planeringen och genomförandet av klubbens verksamhet.

Verksamhetsplanen kan t.ex. utarbetas utgående från följande teman:

Riksdagens och riksdagsledamöternas arbete

- som stoff används det material riksdagen tillhandahåller
- www.lagstiftarna.fi
- dagstidningar
- intervjuer med politiker t.ex. via e-post
- information om plenumen och utskottsarbetet via riksdagens webbplats
- Ungdomsparlamentets klubbevenemang

Vad innebär demokrati egentligen?

- som stoff används Klubbcentralens material Teemana politiikka
- www.dinasikt.fi
- www.valtikka.fi
- de politiska ungdomsorganisationerna
- medierna

Ungdomars påverkningsmöjligheter

- man bekantar sig med påverkningsmöjligheterna inom den egna kommunen ur ungdomars synvinkel
- som stoff används kommunens webbsidor, personintervjuer och medier
- www.kommunerna.net/vallakas
- www.demokrati.fi
- tidningen an(SVAR)

Politikerpanel

- en riksdagsman från regionen inbjuds till en paneldiskussion med ungdomarna
- samarbete med hela högstadiet och de andra högstadierna i kommunen

Förberedelse inför sessionsdagen

- val av frågemålstema genom diskussion
- kartläggning av bakgrundsinformation
- frågan utarbetas
- resor bokas

Val av

ungdomsparlamentsrepresentant(er)

- tillvägagångssättet diskuteras i klubben
- val genom lottning eller omröstning, på basis av deltagaraktivitet eller enligt något annat förfarande

Träning för journalistelever

- <http://www2.edu.fi/lehtiverstas/toi-mittajakoulu/index.php>
- kontakt med lokaltidningen
- förhandsplanering av reportaget om sessionsdagen
- kontakter till åstundade intervjuobjekt

Efterbehandling av sessionsdagen

- representantens/representanternas och journalistelevers erfarenheter delas hela skolan
- ett reportage skrivs och sänds till lokaltidningen
- reportage och bilder läggs ut på skolans webbsidor
- utvärdering av erfarenheterna

Alexander Stubb berättade att han troligtvis var ännu nervösare än ungdomarna

Lokaler

Klubben samlas vai skolan, t.ex. i elevkårens rum.

Arbetspar eller ledarnätverk

Pröva på att arbeta i par om det är möjligt. Ansvaret fördelas på två personer och fler idéer föds. Vid Klubbcentralenupprätt hålls ett nätverk för ungdomsparlamentsklubbledare.

Information

Reklam för klubbens verksamhet lockar medlemmar till klubben. Ibland räcker redan ett fyndigt namn på klubben som reklam. Kom också ihåg att informera föräldrarna om klubbens verksamhetsprogram.

Atmosfären i klubben

Välfungerande klubbverksamhet kännetecknas av en öppen och inspirerande atmosfär. Pröva arbetsmetoder som innefattar samverkan.

Utvärdering

Utvärdera verksamheten tillsammans, fundera på vad som var lyckat och vad som kunde ha gjorts ännu bättre.

Paula Lehtomäki besvarar ett spørsmål

SUMMARY: YOUTH PARLIAMENT 1998 - 2008

A full meeting of the Youth Parliament has now been organised for the sixth time. During the past ten years, 1194 youths have gotten into the Parliament's most visible spot, the main meeting hall. About 540 youths have watched from the wings as journalism students. During the past ten years, almost 550 Youth Parliament clubs have been established in Finland, of which circa 500 have sent a representative to the meeting in the spring. The number of youths participating in activities is, by a conservative estimate, at least ten times the number of clubs.

Over the past ten years, more than 150 verbal questions have been addressed in the meeting hall. Questions presented have ranged from the environmental risks of desertification to the lowering of the voting age. The Youth Parliament has been a forum that has been able to naturally bring to the attention of political decision makers those community issues that youths feel should be brought up and included in political discussion. Historical and statistical data can be found at www.eduskunta.fi/nuortenparlamentti (in Finnish).

Over the years the Youth Parliament has become one part of Finnish young people's system of being heard and affecting decisions. The youth law requires that young people be heard locally and regionally in matters that concern them. Questions presented to members of Parliament in the meeting hall are at least one entirety when considering what exactly is a matter concerning young people.

Over the years in the meeting hall decisions that are binding on adults have also been achieved. During the first meeting a clear majority voted for the Youth Parliament to be realised regularly. During the meeting in 2006 a position was taken regarding payment of representatives' travel expenses from government funds, which was realised for the first time in 2008.

The Youth Parliament is intended to be a voluntary activity for students in the 8th and 9th grades. At Parliament clubs established at school students become familiar with: epresentative democracies

- Parliamentary activities
- young people's possibilities to affect decisions and
- acting as an active citizen through themes that are interesting and timely for them.

The clubs' activities culminate in the verbal question sessions organised in the Parliament's meeting hall. There young people present questions that have been prepared at their clubs to members of Parliament with the head of Parliament leading the discussion. Young people participating in the Youth Parliament have a chance to see the Finnish decision-making model. They become familiar with how decisions are prepared. The preparation of questions for the ministers requires a notably broad knowledge base. The Youth Parliament offers young people a possibility for "effective citizenship experience".

An online course has been established for Youth Parliament clubs for the duration of the club season (kerhokeskus.moodle.fi). The goal of the online course was to strengthen communication between the clubs during the club season.

Parliament clubs prepared a total of 170 questions for members of Parliament. Many of them focused on the same subject areas, and because only about 20 questions can be handled during a question session a limit has already had to be set for the number of questions. The following principles were followed in putting together the schedule:

- regional equality
- sexual equality
- linguistic reach
- equality among the ministries.

In categorising questions received by subject, four particular themes came to light:

- questions regarding school and teaching
- those relating to mass transit/climate change
- questions relating to citizens' feelings of security
- young people's psychological problems and emotional bad feelings.

The youths were happy with the meeting day's arrangements – the food, members of Parliament and the greeting ceremony. In a few cases feedback pondered how events like this give young people natural routes to have their voices heard. The experience was new and exciting, and the youths were mostly satisfied with the ministers' answers. The answers included reminders that community matters of interest to young people and projects such as this will no doubt increase young people's interest in politics and in affecting decisions.

Tuija Brax besvarar ett spörsmål angående djurskyddslagen

ČUÁKÁNKIÄSU: NUORÂI PARLAMENT 1998 - 2008

Nuorâi parlament tievâščuákkim uárnejui tääl kuudâd keerdi. Ovdâskode enâmustáá uáinojejee sajan – čuákkimsalin – láá peessâm majemui love ive äägi 1194 nuorrâd. Luptákuárvist láá toimâttejeeuáppen čuávum čuákkim suullân 540 nuorrâd. Love ive äägi láá Suomân vuádudum aldasáid 550 Nuorâi parlament kerho, main suullân vittâčyede láá vuolgâtâm kidduv ovdâsteijeidis čuákkimân. Toomân uásálistei nuorâi meeri lii váruvávt-uv miärustâldijn ucemustáá love-kiärdásâš kerhoi lohomere iähtun.

Čuákkimsalist láá love ive äägi šoddâm kiedâvuššud pajjeel 150 njálmálâš koččâmâššâd. Koččâmâšah láá toohum čunoäpiluumeest pirâsriskin jienâstemvuogâdovuodâ aheräji vyeleedman. Nuorâi parlament lii lamaš tot foorum, mii lii pastam vuohâsvt pyehtid poolitlâš miärdâstahhei tiätun tagarijd ohtsâškodálâš teemaid, maid nuorâi mielâst kolgâččij luptid poolitlâš savâstâlmân fáárun. Historjá- já lovot-tähtiäti kávnnoo čujottâsâst

www.eduskunta.fi/nuortenparlamentti (suomâkielân).

Nuorâi parlameentâst lii ivijmiel šoddâm ohtâ uási suomâ nuorâi kuullâm- já vaikuttamvuáhâduv. Nuorâiker-dilaahâ váátá nuorâi páihálâš já kuávlulâš kuullâm sii kyeskee aašijn. Čuákkimsalist staatârädi jesânáid toohum koččâmâšah lii aainâs-uv ohtâ ubâlâšvuotâ, ko hammiistâl tom, mii ubâ liigin tot nuorâid kyeskee äšši.

Ivijmiel láá čuákkimsalist finnejum äigá meiddei rávisulmuid kenigitte miärdâsah. Vuosmuu čuákkimist jienâstui čielgâ lovoiguin Nuorâi parlament olášitmist merikooskâi. Ive 2006 čuákkimist peleväldim tábâhtui ovdâsteijeji mätkikoloi finniimân staatâ vaarijn, mii oláštui vuosmuu keerdi ive 2008.

Nuorâi parlament lii vuáduškoovlá 8.-9. luokai uáppeid uáivildum iävtutátulâš toimâ. Škovlâid vuádudum parlamentkerhoin uáppeeh uápásmuvah

- ovdâstejeevâš demokratian
- ovdâskode toomân
- nuorâi vaikuttemmáhdulâšvuodáid já
- aktiivlâš aalmuggesânin toimâmân äigikyevidlis teemai pehti, moid nuorah jiejah tobdeh mielâkiddiivâšvuodâ

Kerhoi toimâ čokkeluvá njálmálâš kojâdâllâmtiijmán, mii uárnejuvvoo ovdâskode čuákkimsalist. Tobbeen

nuorah taheh kerhoinis valmâštállâm koččâmâšáid staatârädi jesânáid ja ovdâskode sahâalmai joodeet saavâ. Nuorâi parlameentân uáslistee nuorah peessih uáiniid syemmilâš miärdâstoohammaali. Sij uápásmuvah miärdâsâi valmâštâlmân. Koččâmâšâi valmâštállâm ministeráid váátá viehâ vijdes tiäduid. Nuorâi parlament fáálá nuorâid máhdulâšvuodâ “aalmuglâštohálâšvuodâvuáttamušân”.

Nuorâi parlament –kerhoid lehâstui kerhopaje äáigán viermikurssâ (kerhokeskus.moodle.fi). Vierimkuursâ ulmen lâi nanodiid kerhoi koskâsâš ohtâvuodâtoollâm kerhopaje äägi.

Parlamentkerhoh tohhii staatârädi jesânáid ohtsis 170 koččâmâššâd. Maangah tain kiedâvuššii siämmáid fáddápirráduvâid, já ko kojâdâllâmtiijme äägi kiergân kiedâvuššâd tuše suullân muáddlov koččâmâššâd, lii koččâmâšâi mere ferttim juo taam muddoost raijid. Peivioornig ráhtimist nuávdittuvvojii čuávvoov prinsii pah

- kuávlulâš täsiárvu
- suhâpeelij täsiárvu
- kielâlâš ooláadmuddo
- ministeriöi koskâsâš oovtviärdâsâšvuotâ.

Vuáttám koččâmâšâi luokittâlmist pajaneh uáinusân nelji sierânâs teema:

- škoovlân já máttááttâsân lohtâsejee koččâmâšah
- juávkkujotolâhân/šonjâdâhnuvástusân lohtâsejee
- ulmui torvolâšvuodâ toobdon lohtâsejee koččâmâšah
- nuorâi mielâtiervâšvuodâčuolmah já jiegalâš illávaijeem.

Nuorah lijjii tuđâvááh čuákkimpeeivi raamijd – purrâmâšân, aalmugovdâsteijeid, juhlevuástávdâldimân. Motomijn macâttâsâin suogârdâllui tot, maht tágareh tilálâšvuodah adeleh nuorâid vuovâs kanaviyd finnid jienâs kullumnáál. Vuáttamuš lâi uudâs já kiäldulâš, já nuorah lijjii ianááš tuđâvááh ministerij vástádâssáid-uv. Vástádâsâin muštottui, et nuorah tobdeh mielâkid-diivâšvuodâ ohtsâškodálâš äššijd já tágareh tooimah vissâsvt lasetteh nuorâi mielâkiddiivâšvuodâ politiik já vaikuttam kuáttâ.

VUÄNNÕS: NUÕRI PARLAMENTT 1998 – 2008

Nuõri parlameent tiuddsääbbar rieššeš ää'n kuudad vuära. Ee'ttikkaä'dd pukin äälmös kuästtjempäikka-sääbbarkuärnca- liä piässâm mõõnni lāāi ee'jj äi'gğen 1194 nuõrrād. Krii'lcāst liä sääbbar praavvām tuāimmteei mätt'tõõttjen nu'tt 540 nuõrrād. Lāāi ee'jj äi'gğen liä lāā'ddžānma vuādduum ālddsin 550 Nuõri parlamentt sie'brred, koin nu'tt 500 čue'd liä vuõlttāām kēāddā vōborsee'kkes sääbra. Tuāimmjumu'sše vuāssõõtti nuõri mie'rr lij – arvvoõzz mie'ldd uu'ccmōsān lāāi kēārddsaž sie'bri lāākkmeārra ve'rddee'l.

Sääbbarkuā'rncest lij lāāi ee'jj äi'gğen õsttum kiott'tõõllād pā'jjel 150 njāālmāž kōõčēmōššād. Kōõčēmōõžž liä maadārdum u'rvvžānmmest pirrōsvaarrān jionstemvuõiggādvuõd-āā'kkrāaivue'lumu'sše.

Nuõri parlamentt lij leāmmaš tōt foorum, kāā'tt lij pāsttam luānddsānji pu'htted poliitiikkāž tu'mmstōknee'kki tie'ttemvuõ'tte nākam õhttsažkāāddlaž theemaid, kook nuõri miõlāst õõlgči vā'ldded lokku poliitiikka säärnõõttāmpoodd. Histoora da statistikteād kāu'nnje addrõõžžāst. www.eduskunta.fi/nuortenparlamentti (lāāddas).

Nuõri parlameentest lij mõõnni ee'jji šõddām õhtt vāāžnai vuā'ss lāā'ddveārlāž nuõri kuvddlem- da vaikktemriāššmōõžž ooudāsviikki. Nuõrilāā'kk ooudlā'stt nuõri pāāiklāž da vooudlāž kuvddlumuužž sij kuõskki aa'sšin. Sääbbarkuā'rncest valdiasāābbar vuāsslaid maadārdum kōõčēmōõžžin lij kuuitāg õhtt obbvuoitt āāblkā'stmen tōn, mii šāt lee'd nuõrid kuõskki ā'sš.

Ee'jji mie'ldd sääbbarkuā'rncest lij vuāžžum āigga še vuōrāsoummid kuõskki õõlgtem tu'mmstōõggid. Vuõssmōš sääbbrest jionsteš čiołgg lāāggin Nuõri parlameent čõõdtumuužžāst totšnaa'jeld. Ee'jj 2006 sääbbrest beā'lest vālddmōššān leāi vōborsee'kki mā'tkko'rvvõõzzi vuāžžmōš valdia vāā'rain, kāā'tt čõõdteš vuõssmōš vuāra ee'jj 2008 äi'gğen.

Nuõri parlamentt lij vuāddškoou'l 8.-9. klaazzi škoou'lnee'kkid jurddum jioččvāāldlaž tuejjumuš Škoou'lid vuādduum parlamenttsie'brin škoou'lnee'kk tobdstā'tte

- vōborše'knallšem meervāāldlažvuõ'tte
- ee'ttikkaä'dd tuejjumu'sše
- nuõri vaikktemvuāittmōõžžid da
- jioččalttee'es naroodān tuāimmjumu'žze da nuõri miõlāst si'jjid kuulli vāāžnai peerstemnallšem da āāi'jpoddsāž themai pāāi'k.

Sie'bri sääbbrõõšmōš tuõnccāātt ee'ttikkaä'dd sääbbarkuā'rncest riāššõõttām njāālmāž kōõjjeemčiā'sse. Tõ'st nuõr maadrā'stte sie'brin valmštum kōõčēmōõžžid valdiasāābbar vuāsslaid ee'ttikkaä'dd saaggjāāđtei jāā'dtem maainstemvuāraid. Nuõri parlamen'tte vuāssõõttām nuõr peā'sse vuae'nned lāā'dd tu'mstōõgg tuejjeem-maal. Sij tobdstā'tte tōõžž, mā'htt tu'mmstōõggid valmstõõlāt. Kōõčēmōõžž valmstõõllmōš ministeriaid ouddlāstt ežā veiddsōš teāttvuāđ. Nuõri parlamentt oudd vuāittmōõžž "meerlažpā'stemvuõđ praksi'sse".

Nuõri parlamentt –sie'brid āāveeš sie'brpāāi āāi'jas ne'ttkuurs. (kerhokeskus.moodle.fi). Ne'ttkuurs tāāvtõssān leāi raaveed sie'bri kōskksa kontaktāānnmōõžž sie'brpāāi äi'gğen. Parlamenttsie'br tuejje riikksuāvtõõžž vuāsslaid õhttse'žze 170 kōõčēmōššād. Māāngg kōõčēmōõžž kiott'tõ'le seāmma ā'sšpiirid, da gu kōõjjeemčiāss äi'gğen õõstet kiott'tõõllād pāi nu'tt kuāhtlo kōõčēmōššād, kōõčēmōõžž meā'r leāi ju'n tān rāājest jouddum rāā'jtet. Pei'vvpā'reād raajjām poodd jāā'kkteš puõ'ttinallšem vuāđđjuurdid.

- vooudlāž tā'ssāārv
- sooggbeā'li tā'ssāārv
- kiõll'laž vuāllvuõtt
- ministeriai kōskksaž õõutverddsažvuõtt.
- Klasstõõllmen puāttam kōõčēmōõžž mie'ldd kaggā'tte ou'dde nellj takai theem:
- škoou'le da mätt'tõ'sse kuõskki kōõčēmōõžž
- joukktrafi'kke/āimmōsmuttõ'sse kuõskki
- naroodlāž stāānvuõđ tobdmō'sše kuõskki kōõčēmōõžž
- nuõri miõltiōrvāsvuõttpro'blee'm da jioğgsaž pannvõõjj.

Nuõr le'jje leekkstez si'jjid läädnai sãåbbarpeei'v programmraamid – veärru, parlamenttnee'kkid, prää'žnekvuästtavälddmö'sše. Måtam maacctõõžžâst smiõ'tte tõn, mä'htt näkam sãåbbarpoodd ou'dde nuõrid suäppi teädtem-maal vuäžžad jjiõnes maai'lme kuullåmnalla. Praksis leäi odđ da miõ'lle pãššneeja,

što nuõrr le'jje ministeriai vasttõõzzid jiõččää'sšest miõlstes. Vastõõzzin mõšt'teš, što õhttsažkãåddlaž ää'sš da näkam ha'gjkõõzz aainâs lâä'zzte nuõri peerštumuuzž politiikk da vaikktem årra.

Emmi Purhonen (från Könönpellon koulu) ställde en fråga om finansieringen av skolutfärder och lägerskolor

"Ungdomsparlamentet öppnade mina ögon och gav mig en chans att konkret se hur riksdagen fungerar. I grundskolåldern kanske många tänker att Ungdomsparlamentet inte behövs eller att dessa frågor egentligen inte berör ungdomar, men jag upplevde det som fantastiskt att få delta i plenumet. Det var verkligen en värdefull erfarenhet som ökade mitt intresse för politiska frågor. Ungdomsparlamentet har säkerligen uppmärksamrats under årens lopp och väckt intresse hos flera ungdomar. Denna verksamhet ger ungdomar en möjlighet att själva utöva inflytande och vara med och fatta beslut, eller åtminstone följa med hur riksdagen fungerar. För närvarande deltar jag inte själv aktivt i någon organisation, men jag är medlem i skolans elevkår."

Laura Ilanen

"För min egen del var det en mycket intressant erfarenhet. Man fick bl.a. träffa riksdagsledamöter och andra viktiga personer. Jag anser att Ungdomsparlamentet är synnerligen viktigt, eftersom jag där fick en inblick i hur riksdagen överlag fungerar."

Tero Moilanen

"Ungdomsparlamentets plenum var en otroligt fin upplevelse! Det var spännande att se hur riksdagsledamöterna arbetar."

Laura Kuismanen

ISBN 978-951-53-3176-2 (nid.)
ISBN 978-951-53-3177-9 (PDF)

